

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Kárpáti Miklós ügyvéd (....) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, K. Kh Alapítvány (.....) II. rendű, és III.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) III. rendű felpereseknek, a másodfokú eljárásban dr. Mészáros Tünde ügyvéd (.....) által képviselt I.rendű alperes neve (....) I. rendű, valamint a dr. Mészáros Tünde ügyvéd ügygondnok (.....) által képviselt II.rendű alperes neve (ismeretlen helyen tartózkodó) II. rendű, III.rendű alperes neve (ismeretlen helyen tartózkodó) III. rendű és IV.rendű alperes neve (ismeretlen helyen tartózkodó) IV. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértése és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. április 12. napján kelt, 22.P.24.010/2007/33. sorszámú ítélete ellen a felperesek 34. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - kizárólag a le nem rótt illeték összege tekintetében - részben megváltoztatja, és akként rendelkezik, hogy az I. rendű felperes 60.000 (Hatvanezer) forint, míg a III. rendű felperes 36.000 (Harminchatezer) forint illetéket köteles az államnak külön felhívásra megfizetni és a II. rendű felperes illetékmentessége folytán az állam 48.000 (Negyvennyolcezer) forint illetéket visel. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű alperesnek 62.500 (Hatvankettőezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

A II-IV. rendű alpereseket képviselő dr. Mészáros Tünde ügygondnok ügygondnoki díját 25.000 (Huszonötezer) forint + áfa, összesen 31.250 (Harmincegyezer-kettőszázötven) forintban állapítja meg. Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessék meg 15 napon belül az ügygondnoknak a megállapított ügygondnoki díjat.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetékből I. rendű felperes 60.000 (Hatvanezer) forintot, III. rendű felperes 36.000 (Harminchatezer) forintot köteles az államnak megfizetni külön felhívásra, míg a további 48.000 (Negyvennyolcezer) forint illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az I. rendű alperesnek 100.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjat és rendelkezett a II-IV. rendű alperesek ügygondnokának díjáról. Kötelezte továbbá az I. rendű felperest, hogy 150.000 forint, míg a III. rendű felperest 72.000 forint le nem rótt illeték megfizetésére az államnak külön felhívásra és megállapította, hogy a további 96.000 forint illetéket az állam viseli.

Tényállásában rögzítette, hogy az V. rendű alperes által fenntartott www.....hu, internetes honlapon 22-én „N. indián jár közöttünk” címmel cikk jelent meg az „I..HU P-team” aláírásával, mely projekt-team tagjai az I-IV. rendű alperesek. Idézte, hogy a cikk többek közt azt tartalmazta, hogy „Tisztelt N. W. Hungary! Tisztelt K.Á. zRt! Tisztelt II.rendű felperes neve! Egyszemélyben: Tisztelt J. L.! Tessék kérem óvatosan bánni a szellemi erőkkkel akkor, ha alapjaiban nincs rendben a N. magyarországi ivóvíze. Nevezetesen a káli-medencei N.A. palackozott „természetes forrásvíz”, ami valójában a K-6 jelölésű mesterségesen épített Urán-kútból származik. ... Rajtunk múlik, hogy megértjük a fogalmak, az elnevezések lényegét, mert ha azokkal is trükközünk, akkor nem lesz jövő nemzedéke, nincs hiteles tanítás. Persze érthető, hogy a fogyasztó közelebb akarja magát érezni a természethez, ezért egyértelmű, hogy a boltban a „Cédrus” elnevezésű pseudo-forrás vizet választja. Ez ugye nem korrekt, de mindenképpen egy világos marketingfogás, amiből sajnos Dunát lehet rekeszteni. De kérem, ne haragítsuk a szellemi szféra erőit magunkra, mert így is rosszul áll a szénánk. Vajon az indián úr tudatában van mindennek? És miért is nem a nem létező „Cédrus-forrást” áldotta meg?”

Megállapította továbbá azt is az elsőfokú bíróság, hogy 31. napjától ugyanezen a honlapon olvasható a „N.: forrás vagy kút?” című dokumentum, melynek lényegi tartalmát ismertette.

A felperesek keresetükben előadták, hogy az I. rendű felperes gyártja és forgalmazza az A.. termékeket, az I. rendű felperes vezérigazgatója a III. rendű felperes, míg a II. rendű felperes nem forgalmazója, és nem is előállítója a termékeknek. Sérelmezték, hogy a perbeli cikkrészletben az alperesek valótlanul állítják, hogy a N. A. nevű palackozott termék nem forrásvíz, hanem az egy ún. Urán-kútból származik, ezért a forrásvíz megjelöléssel a fogyasztókat megtévesztik. Állításuk szerint a valóság ezzel szemben az, hogy a „Cédrus-kút” az I. rendű felperes tulajdona, amit kifejezetten a forrásvíz kinyerése céljából létesített, az innen kinyert víz mindenben megfelel a 65/2004. (IV.27.) FVM-ESzCsM-GKM együttes rendelet (a továbbiakban Ásványvíz-rendelet) 7. § (5) bekezdés b) pontjában és 10. §-ában foglaltaknak. Ez utóbbi szakasz határozza meg a forrásvízre vonatkozó rendelkezéseket. Kérték ezért, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperesek megsértették a felperesek jóhírnevét, valamint a III. rendű felperes becsületét.

Kérték továbbá, hogy a bíróság tiltsa el az alpereseket a jogsértéstől és egyetemlegesen kötelezze az első cikk miatt az I-IV. rendű alpereseket az I. rendű felperesnek 1.000.000 forint, a II. rendű felperesnek 800.000 forint, a III. rendű felperesnek 600.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére. Kérték az alperesek kötelezését arra is, hogy saját költségükön a Népszabadság, a M.N. és a M. H. című lapokban tegyék közzé az ítélet rendelkező részét.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, vitatva az alperesek személyi felelősségét is. Állította, hogy a honlap üzemeltetője az Eötvös Károly Közhasznú Alapítvány, amely korábban V. rendű alperesként perben állt, aki, mint szolgáltató tartozik felelősséggel az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (Ekertv.) szerint. Az I-IV. rendű alperesek nem szerzői a cikknek, ugyanis csak a honlap működtetésében vállaltak szerepet művészeti és produkciós szempontból az V. rendű alperessel fennálló állandó jellegű szóbeli megbízás alapján, azonban nem ők voltak a tartalomszolgáltatók. Érdemben arra hivatkozott, hogy a sérelmezett cikk nem tartalmaz olyan kijelentést, ami a termék minőségét kérdőjelezné meg. A perbeli cikk állítása csupán annyi - és ez a valóságnak megfelel -, hogy a felperes nem forrásvizet palackoz, hanem egy uránkutatás céljára létesített kút felújítását követően abból kinyert vizet. Ilyen értelemben tehát a „forrásvíz” szó feltüntetése alkalmas a vásárló megtévesztésére.

Az ismeretlen helyen tartózkodó II-IV. rendű alpereseket képviselő ügygondnok csatlakozott az I. rendű alperes védekezéséhez, mely szerint a II-IV. rendű alperesek a tartalomért az Ekertv., valamint a Ptk. 350. §-a alapján nem felelnek. Vitatta továbbá, hogy a felpereseket a keresetlevélben követelt nem vagyoni kár érte volna az alperesek magatartásával összefüggésben.

Az elsőfokú bíróság a felpereseknek az alperesek egyetemleges felelősségének megállapítására vonatkozó igényét a Ptk. 344. §-ának (1) bekezdése alapján ugyan megalapozottnak találta az Ekertv. 1. §-ának (1) bekezdésére, (2) bekezdésére és 7. §-ának (1), (2) és (5) bekezdésére utalással, mivel a csatolt iratokból megállapíthatónak látta, hogy a cikket szerzőként jegyző csapat az I-IV. rendű alperesek alkotják, érdemben azonban nem találta alaposnak a keresetet a Ptk. 75. §-ának (1) és (2) bekezdése és a 78. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján.

A peres eljárás folyamatban léte alatt megszűnt korábbi V. rendű alperessel szemben a pert az elsőfokú bíróság megszüntette, ítéletében pedig rögzítette, hogy a második cikk az ítéleti rendelkezésnek nem képezi tárgyát.

Az elsőként ismertetett cikk kapcsán - utalva a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. számú állásfoglalására is -, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a cikkel az alperesek a forrásvíz-minősítés kapcsán kialakult társadalmi vitában vettek részt, illetve nyilvánítottak véleményt. A közölteknek a Cédrus-kút és az Urán-kút között a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható kapcsolatára tekintettel van valóságalapja, az Urán-kút megjelölés nem jelenti, hogy az alperesek azt állítanák,

hogy a felperes uránnal szennyezett vizet forgalmaz, továbbá a cikk kifejezőmódjában sem volt sértő.

A forrásvíz minősítéssel kapcsolatosan utalt a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23. §-ának (2) bekezdésére, valamint (3) bekezdés b) pontjára, továbbá az Ásványvíz-rendelet 1. § (1) bekezdésére, 2. §-ára, 3. § (1) bekezdésére és 10. §-ára, hangsúlyozva, hogy e jogszabály nem utal vissza az 1996. évi LIII. törvény rendelkezéseire a forrásvízként palackozható víz meghatározásánál. Ebből az következik, hogy nem forrásnak minősített helyről származó víz is palackozható forrásvízként a hatályos szabályozás szerint. Erről a kérdésről a csatolt cikkek alapján a társadalomban vita bontakozott ki, amelyben való véleménynyilvánítás nem sért személyhez fűződő jogot. Rögzítette, hogy ugyan nem adták magyarázatát annak az alperesek, hogy a cikkben a II. rendű felperes nevét miért említették meg, azonban ez önmagában nem sértő, ezért a II. rendű felperes keresetét sem találta megalapozottnak.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felpereseket az alperesek oldalán felmerült ügyvédi munkadíjból és ügygondnoki díjból álló perköltség megfizetésére. A tárgyi-illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt illeték viseléséről a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján határozott.

Az ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az ítélet megváltoztatásával az alperesek kereset szerinti marasztalását indítványozták, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérték.

Megismételték az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatukat, mely szerint az idézett szöveg kettős értelemben jogsértő, egyrészt ténybelileg valótlanul állítja, hogy a termék származási helye az Urán-kút lenne, másrészt azt a hamis látszatot kelti, hogy a forgalmazott forrásvíz urántartalmú, így szennyezett, ezáltal egészségre ártalmas. Az alperesek a valóság bizonyítását meg sem kísérelték, ezzel szemben a felperesek a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság vízjogi létesítési engedélyével egyértelműen igazolták, hogy az alperesek valótlanságot állítanak. Ezt a bizonyítékot azonban az elsőfokú bíróság nem értékelte és ennek indokát sem adta. Iratellenesen és okszerűtlenül következtetett arra, hogy a két kút között jogutódlási vagy kialakítási összefüggés lenne, mivel az alperesek ilyen bizonyítékot nem csatoltak. A per tárgya egyébként sem a két kút közötti kapcsolat mibenléte, hanem az, hogy két kút van-e, ahogy azt a felperes állítja vagy csupán az alperesek által egyedülnek állított Urán-kút.

A termék forrásvíz jellege kapcsán újfent hivatkoztak az Ásványvíz-rendeletre, melynek előírásainak betartásával vált jogosulttá az I. rendű felperes a forrásvíz, mint termékmegjelölés használatára. Hangsúlyozták, hogy az alperesek állításával ellentétben a termék megjelölésén soha nem szerepelt a „természetes forrásvíz” kitétel. A forrásvíz nyerőhelye 2004. óta a Cédrus-forrás elnevezést viseli, amely elnevezést az Országos Tisztifőorvosi Hivatal törzskönyvi nyilvántartásba vett. A

rendelet előírása az is, hogy a víznyerő hely és a forrás/kút nevét a termék jelölésének, címkéjének tartalmaznia kell. Mindezek alapján az I. rendű felperes jogszabályi kötelezettségének tett eleget azáltal, hogy a címkén a jogszerűen használt Cédrus-forrás elnevezést feltüntette.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helyben hagyását és a felperesek perköltségben marasztalását indítványozták.

A fellebbezés nem alapos.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak. A (2) bekezdés szerint a személyhez fűződő jogok védelmére vonatkozó szabályokat a jogi személyekre is alkalmazni kell, kivéve, ha a védelem - jellegénél fogva - csak a magánszemélyeket illeti meg.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jó hírnév védelmére is, a (2) bekezdés szerint a jó hírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő valótlan tényről állít, híresztel, vagy való tény hamis színben tüntet fel.

E rendelkezések alapján a jogi személyt is jogvédelem illeti meg a valótlan, vagy a valóságot hamis színben feltüntető, számára sérelmes közlés miatt. A vélemény akkor jogsértő, ha egyúttal valótlan tényállítást is magában foglal, vagy kifejezőmódjában indokolatlanul lealacsonyító, bántó.

Helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy - mivel az V. rendű alperes a per folyamatban léte alatt megszűnt, és vele szemben a per megszüntetésére került sor -, a 2006. augusztus 31-i kezdettel az V. rendű alperes által üzemeltetett honlapon olvasható, aláírás nélküli „N.: forrás vagy kút?” című dokumentum az ítéleti rendelkezésnek nem képezhetette tárgyát. A cikk idézésére ezért csak annyiban volt szükség, hogy ez a cikk volt az elindítója a társadalmi, illetve tudományos vitának. Az I-IV. rendű alperesek, mint szerzők aláírásával 2007. május 22-án közzétett „N. indián jár közöttünk” című cikket is az általa fontosnak tartott részleteiben szöveghűen idézte az elsőfokú bíróság, emellett azonban szükséges kiegészíteni a szöveg közepén szereplő következő részlettel is: „Hogyan tekintünk a jövőbe, milyen imával hívjuk a szellemi erőket, mit tanít a WET képzési program, ha a forrás és a kút között sem ismerjük a különbséget? Pedig ott a lényeg, az az esszencia, az a „forrás”, a kiindulási pont: a természet és a technológia között. Ez ma a fenntarthatóság kulcskérdése.” Ennek a figyelembe vételével is, a közlemény egészének vizsgálata, a szövegösszefüggés és a tartalmi elemzés alapján állapítható meg ugyanis a cikk valóságos, lényegi tartalma.

Az alperesek a fellebbezési szakban már nem vitatták szerzőségüket, illetve az elsőfokú ítélet erre vonatkozó részét, fellebbezési ellenkérelmükben mindössze azt hangsúlyozták, hogy a vitatott cikk valóságtartalmát az elsőfokú eljárás során megfelelően bizonyították.

A Fővárosi Ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, mely szerint a palackozott ivóvíz minősítése tárgyában kialakult vita lényege abban állt, hogy mi tekinthető forrásnak, és mit takar a forrásvíz fogalma. Egyetértett azzal is a másodfokú bíróság, hogy e kérdésben széleskörű tudományos illetve társadalmi vita is kibontakozott, amelyben a felek ellentétes álláspontot képviseltek. A felperesek az Ásványvíz-rendelet 10. §-ában definiált forrásvíz fogalomból kiindulva azt állították, hogy az I. rendű felperes által gyártott és forgalmazott „N. A.” megnevezésű, ún. Cédrus-kútból kinyert palackozott terméken jogszerűen került feltüntetésre a „forrásvíz” termékmegjelölés. Ezzel szemben az alperesek a vitatott cikk megírásakor a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény vonatkozó rendelkezését vették alapul, miszerint a forrás a felszín alatti víz természetes felszínre bukkanása (23. § (3) bekezdés b) pontja), amely álláspontjuk szerint megegyezik a szó köznapi értelmével is. Ebből kiindulva fogalmazták meg a cikkben azon véleményüket, mely szerint egy mesterségesen fúrt kútból származó víz nem nevezhető forrásvíznek.

A sajtóközleményből kiderül, hogy a cikk szerzői - az alperesek - a forrásra úgy tekintenek, mint kiindulópont, a természet és a technológia közötti választóvonalra, mint a fenntarthatóság kulcskérdésére. E pozitív értékekkel felruházott forrásvíz fogalomnak azonban a szerzők véleménye szerint az I. rendű felperes által forgalmazott termék - elsősorban annak lelőhelye miatt - nem felel meg.

Alaptalanul hivatkoztak a felperesek fellebbezésükben arra, hogy a csatolt iratokból az volt kétséget kizáróan megállapítható, hogy valószínűleg állították az alperesek azt, miszerint a perbeli palackozott termék az ún. Urán-kútból származik. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló iratokból okszerűen következtetett a Cédrus-kút és az Urán-kút közötti kapcsolatra. A felperesek által csatolt (10/F/1.), a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság .../1997-es számú határozata a vízügyi hatóság az I. rendű felperes jogelődje részére adott vízjogi létesítési engedélyét tartalmazza a/11 hrsz-ú ingatlan Kö-6 jelű kutatófúrással készült kút felújítására. A határozat előírta, hogy amennyiben a kutat melléfúrással újítják fel, akkor a régi kutat teljes hosszában el kell tömedékelni. Az alperesek által 24/A/1/5. sorszám alatt csatolásra került a V. Rt. (V. Rt.) .../98. iktatószámú 1998.05.15-i keltű levele, amelyben a V. Rt. igazolja, hogy a beruházó G. Kft. a K..., Kö-6 jelű kút melléfúrásos felújítása során eleget tett adatszolgáltatási kötelezettségének. E dokumentumokból - a kutak Kö-6. jelzése és az azonosan szereplő 210/13. vízkönyvi számra is tekintettel - az tűnik ki, hogy a jelenlegi Cédrus-forrás az Urán-kút elnevezésű mesterséges víznyerőhely felújítása során, melléfúrásos technológiával létrejött kút, melynek vize az egykor eredménytelen uránkutatózás során fúrt és a térképeken is Urán-kút néven szereplő kút vizével egyazon nyerőhelyről származik. Ezért nincs jelentősége annak a fellebbezésben is hangsúlyozott érvelésnek, hogy a jogvita tárgyát ténylegesen az képezi, hogy az alperesek által állított egy vagy a felperesek szerinti két különböző kútról van szó, a melléfúrásos felújítási technológia miatt ugyanis a két kút egyértelműen összefüggésbe hozható.

Mindebből tehát helyesen következett az elsőfokú bíróság arra, hogy a sérelmezett közlés az alperesek véleménye volt, ami nem nélkülözte a ténytartalmat, továbbá annak közlésmódja sem volt indokolatlanul sértő, bántó, lealázó. Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban is, hogy e véleményből nem lehetett a felperesek által hivatkozott urán-szennyezésre, és az ebből eredő minőségi kifogásra következtetni. Mindezekre figyelemmel valótlan és sértő tényállítás, illetve való tények hamis színben való feltüntetése hiányában az alkotmányos korlátokat meg nem haladó véleménynyilvánítás miatt az elsőfokú bíróság helyesen utasította el a felperes keresetét.

A fentiek értelmében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét érdemében - a tényállás fent ismertetett kiegészítésével - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A (3) bekezdés szerint - a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül - határozott a le nem rótt illeték összegéről, mely tekintetben az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése szerint az I. rendű felperes által lerovandó illeték összegét 60.000 forintra, a III. rendű felperes által lerovandó illeték összegét 36.000 forintra, míg az állam által viselni rendelt illeték összegét 48.000 forintra leszállította, arra tekintettel, hogy az V. rendű alperessel kapcsolatos permegszüntetés következtében - mivel számára a keresetlevél kézbesítésére sem került sor - az Itv. 57. § (1) bekezdés a) pontja megfelelően alkalmazható.

Az eredménytelenül fellebbező felpereseket a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az I. rendű alperes oldalán felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján - a 4/A. § (1) bekezdése szerint, áfával növelten - megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség egyetemleges megfizetésére.

A II.-IV. rendű alpereseket képviselő ügygondnok díját a másodfokú bíróság a Pp. 74. §-a és 75. §-a valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a Legfelsőbb Bíróság PK 149. számú állásfoglalására figyelemmel állapította meg.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt illetékről az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján rendelkezett.

, 2010. december 14.

Dr. Lesenyey Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: